

ÅRSRAPPORT 2012

RAGO NASJONALPARK

Sølvskardvatnan med Ragotoppen i bakgrunnen

Foto: Tore Veisetaune

Innhold

1	Innledning	4
A - OPPGAVER		5
2	Oppsynsaktiviteten – kontroll/tilsyn, informasjon m.v.	5
2.1	Brudd på verneforskrifter eller andre uregelmessigheter	5
2.2	Oppsyn med informasjonstavler, løveskilt og grensemerker	6
2.3	Motorferdselsoppsyn	7
2.4	Informasjonsvirksomhet/bistand under befaringer	8
2.5	Overvåkning av trua/sårbare arter	9
2.6	Overvåkning av fremmede arter	9
B - OPPGAVER		10
3.1	Oppfølging av ferdselstellere	10
3.2	Registrering av jaktfalk, kongeørn, smålom og storlom	13
3.3	Tilsyn av Sørengammen og gamle Ragohytta	13
3.4	Oppfølging av granplantefeltet ved Hellighola	15
3.5	Opprydding etter gammelt reingjerde på Flatkjølen	16
3.6	Tilsynsrunde rundt Sølvs kardvatnan, Litlverivatnet og Storskogvatnet	17
3.7	Fjerning av turistvarder og oppsetting av skilt	17
3.8	Drift og vedlikehold av div. anlegg og hytter	18
3.9	Utskifting av hengebrua ved Storskogvatnet	20
4	Oppsummering	22

1 Innledning

Statskog Fjelltjenesten har ansvaret for naturoppsynet i Rago nasjonalpark. Denne rapporten oppsummerer oppsynsaktiviteten i Rago i 2012, hvilke tiltak som er utført, og om det er avdekket brudd på verneforskriften m.m.

Fjelltjenesten har i tillegg til nasjonalparkoppdraget en rekke andre oppdrag som krever oppsynsaktivitet i samme området. Dette kan være oppsyn og tilstedeværelse på statens grunn, jervregistrering, intensiv overvåkning av kongeørn og jakt- og fiskeoppsyn for Statskog. Fjelltjenesten har begrensede ressurser for oppsyn i nasjonalparken, men ved hjelp av flere andre oppdrag i samme område får Fjelltjenesten besøkt verneområdet noe oftere.

I løpet av 2011-2012 har mange tiltak blitt utført i Rago. Begge hengebruene ved Mellomforsen og Storskogvatnet er blitt skiftet ut etter nærmere 40 års bruk. Nasjonalparken har fått nye informasjonsplakater, og ei ny stor tavle er blitt satt opp i Lakshola. Granspredninga inn i Rago nasjonalpark er forhåpentligvis nå under kontroll ved at granplantefeltet ved Hellighola er ringbarket, og ny foryngelse av gran årlig blir fjernet. Hyttene som er åpne for allmennheten har i år fått tilfløyet ved og gass m.m., og skal være i bra stand. Det kan og nevnes at restene etter det gamle reingjerdet på Flatkjølen er blitt fjernet, og at Statskog har ryddet opp i restene etter Tjønnmokoia. Her er det meste av ikke-nedbrytbart materiale (ovn, ovnsrør, vinduer, kjøkkenutstyr, sinkbøtter m.m. blitt fløyet ut i 2012.

Figur 1. Tjønmoen og Litlverivassfossen i bakgrunnen. Foto: Tore Veisetaune

A - OPPGAVER

2 Oppsynsaktiviteten – kontroll/tilsyn, informasjon m.v.

Fjelltjenesten har i 2012 hatt 33 oppsynsturer/dagsverk inne i Rago nasjonalpark, herav 2 turer opp mot området i forbindelse med utsetting/innhenting av ferdselstellere. Av 33 dagsverk er 8 dagsverk tilknyttet arbeid med utskifting av hengebrua ved Storskogvatnet, som er et prosjekt finansiert av Midtre Nordland nasjonalparkstyre. 10 av 33 dagsverk er oppsyn vinterstid, der hovedformålet har vært ynglereregistrering av jerv.

Oppsynsaktiviteten har vært knyttet til SNO oppgaver som oppsyn og skjøtsel/opprydding, samt innsats knyttet til overvåkning av jerv (ynglereregistrering og ekskrementinnsamling) og rovfuglregistreringer. I forbindelse med disse besøkene er det også utført jakt-, fiske- og grunneieroppsyn for Statskog.

2.1 Brudd på verneforskrifter eller andre uregelmessigheter

Det er ikke avdekket brudd på verneforskriften i 2012. Det er heller ikke avdekket brudd på andre bestemmelser, for eksempel i forbindelse med utøvelse av jakt og fiske.

Figur 2. Jim T. Kristensen på Lappfjellet. Foto: Tore Veisetaune

2.2 Oppsyn med informasjonstavler, løveskilt og grensemerker

Den gamle informasjonstavla i Lakshola med torvtak begynte å bli gammel, og stukkene var i ferd med å bli løse i veden. Tavla ble derfor sanert høsten 2012, og ei ny stor tavle ble satt opp ved rasteplassen i Lakshola. Informasjonsplakaten om Rago ble også revidert i 2012, og ny plakat ble satt opp på tavlene. Ved grustaket i Nordfjorden der man går opp til Litlverivatnet ble tavla flyttet til den andre siden av veien. Tavla med ny plakat står nå ved gapahuken til Nordfjorden grunneierlag.

Figur 3. Ny tavle i Lakshola. Foto: Tore Veisetaune

Figur 4. Ny tavle ved rasteplassen i Lakshola. Foto: Tore Veisetaune

2.3 Motorferdselsoppsyn

Vinteren 2011/2012 var det en del aktivitet med snøscooter i parken siden Duokta reinbeitedistrikt hadde rein på vinterbeite ved Litjverivatnet, Sølvs kardvatnan og Storskogvatnet. Fjelltjenesten hadde imidlertid ingen anmeldelser på grunn av ulovlig kjøring med motorkjøretøy i Rago nasjonalpark sist vinter. Vi registrerer imidlertid at det i enkelte områder som grenser opp til parken foregår lek med snøscooter.

Det er høsten 2012 avdekket stygge kjørespor etter ATV-kjøring med dispensasjon fra kommunen på stien opp fra Nordfjorden mot Litlverivatnet. Dette er utenfor Rago nasjonalpark, men likevel en av hovedinnfallsportene til parken. Bilder av kjørespor er sendt til Sørfold kommune. Se bilde nedenfor.

Figur 5. Kjørespor etter ATV ved stien opp mot Litlverivatnet. Foto: Tore Veisetaune

2.4 Informasjonsvirksomhet/bistand under befaringer

I tillegg til å guide turgåere under oppsynsturene kan det nevnes at Fjelltjenesten hadde besøk av de ansatte ved Nordland Nasjonalparksenter ved Storskogvatnet den 11. juli.

Søndag 7. oktober var det ordførerens tur i Sørfold. Ordfører Lars Kr. Evjenth i Sørfold kommune valgte å legge turen til Storskogvatnet i Rago nasjonalpark. Dette ble en kjempetur i nydelig høstvær, og de 27 turgåerne som møtte opp i Lakshola denne morgenen fikk en minnerik tur til Rago. Yngste deltaker som var med var ni år, eldstemann godt over 70. Med på turen var blant annet Trygve Næss og Lars-Magnus Kvamme, Siv Mossleth - leder i Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Hanne Etnestad - nasjonalparkforvalter for Rago og Statskog Fjelltjenesten v/Tore Veisetaune.

Figur 6. Ordfører Lars Kr. Evjenth og Siv Mossleth. Foto: Lars-Magnus Kvamme

2.5 Overvåkning av trua/sårbare arter

Overvåkningen av jerv gjennomføres etter et eget nasjonalt overvåkningsprogram. Statskog Fjelltjenesten har årlig ansvaret for å følge opp flere hilokaliteter i Salten, blant annet i Rago. Innenfor Rago nasjonalpark ble det påvist 1 yngling av jerv i 2012, samt samlet inn en god del ekskrementer for DNA-analyse.

Figur 7. Jervetispa utenfor hiet i Rago. Bildet er tatt fra flere hundre meters hold og derfor noe uskarpt. Foto: Tore Veisetaune.

Etter at bestanden av smånagere var på topp i hele landet seinvinteren/våren 2011, gikk bestanden av smånagere gradvis tilbake sommeren og høsten 2011. Året 2012 har vært et skikkelig bunnår når det gjelder smånagere, og knapt ei mus har vært å se i fjellet. Dette har ført til svært få hekkinger av rovfugl i 2012. For mer info se under B-lista, tiltak utført i 2012.

2.6 Overvåkning av fremmede arter

Når det gjelder fremmede arter i Rago er fokuset på oppfølging av det ringbarkede granplantefeltet ved Hellighola, og spredning av gran fra dette feltet. For tiltak utført i 2012, se under B lista.

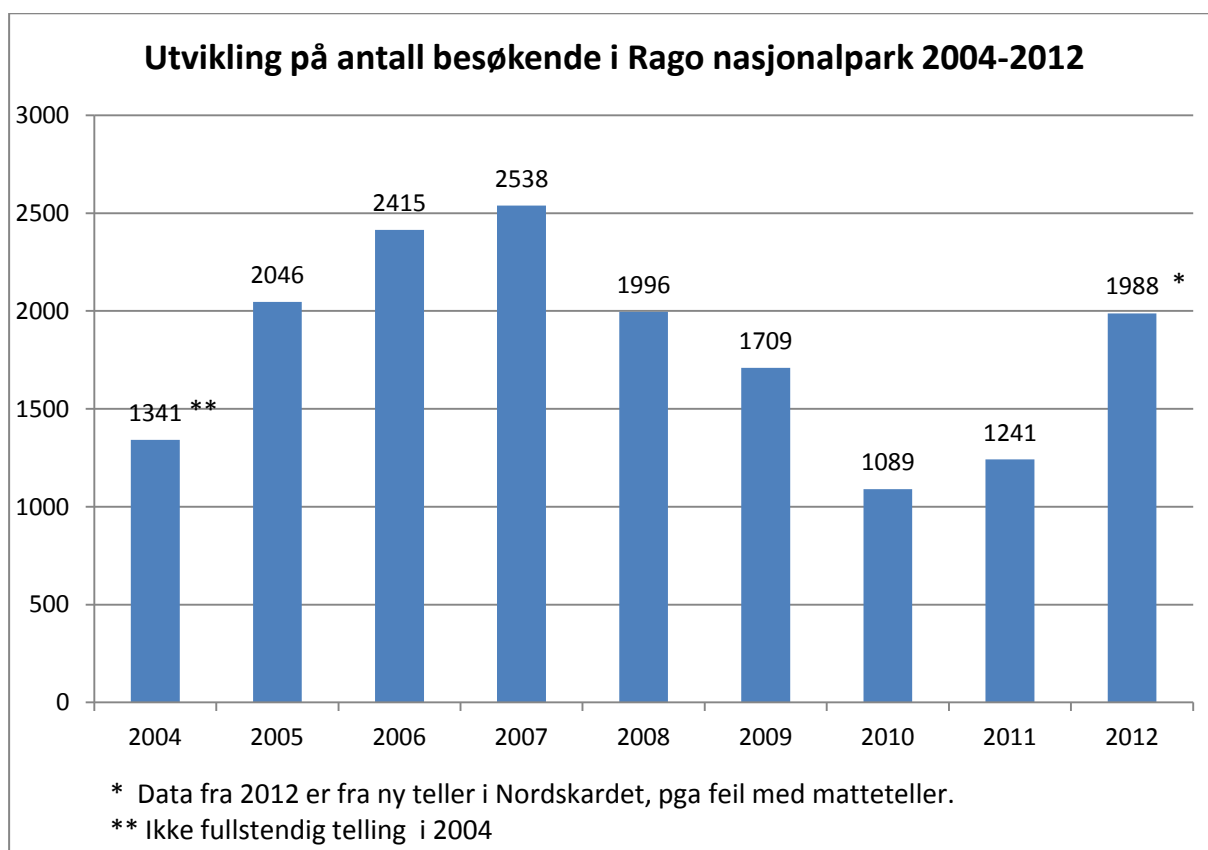
B - OPPGAVER

3.1 Oppfølging av ferdselstellere

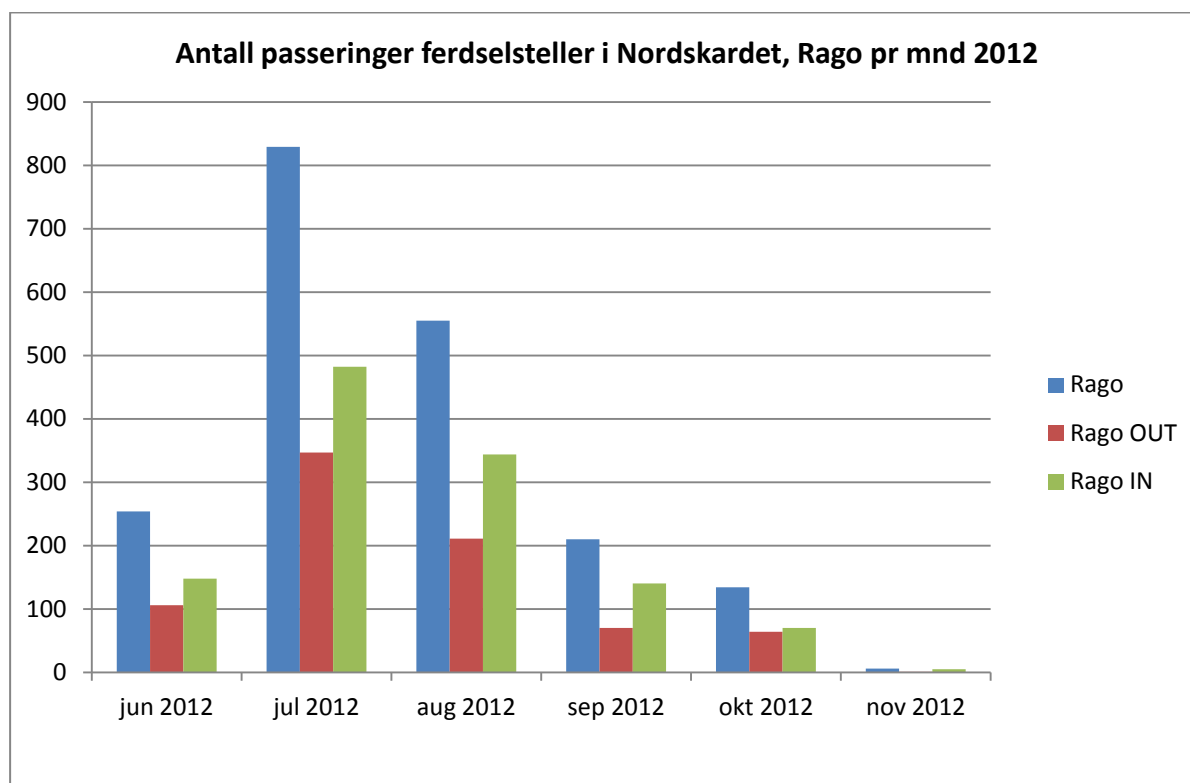
Det ble i 2012 satt ut to ferdselstellere i Rago. Den tidligere brukte mattetelleren ved Mellomforsbrua ble benyttet, samt at det ble satt ut en ny teller ved nasjonalparkgrensa på Nordskardet. Den nye telleren «ECO-COUNTER» har en sensor med to linser som registrerer endringer i infrarød stråling, og oppfatter når en person passerer. Sensoren har ca. 4 meters rekkevidde og teller ferdsel i begge retninger «INN» og «UT». Telleren lagrer data i enheten som må hentes ned etter endt sesong som hos mattetelleren.

Matta ved Mellomforsbrua har ligget i bakken siden 2004, og var i år også litt treg til å registrere tråkk da den ble satt ut ca. 1. juni. Denne tregheten i matta er trolig årsaken til at mattetelleren ved Mellomforsbrua har registrert betydelig færre passeringer enn den nye telleren på Nordskardet i år.

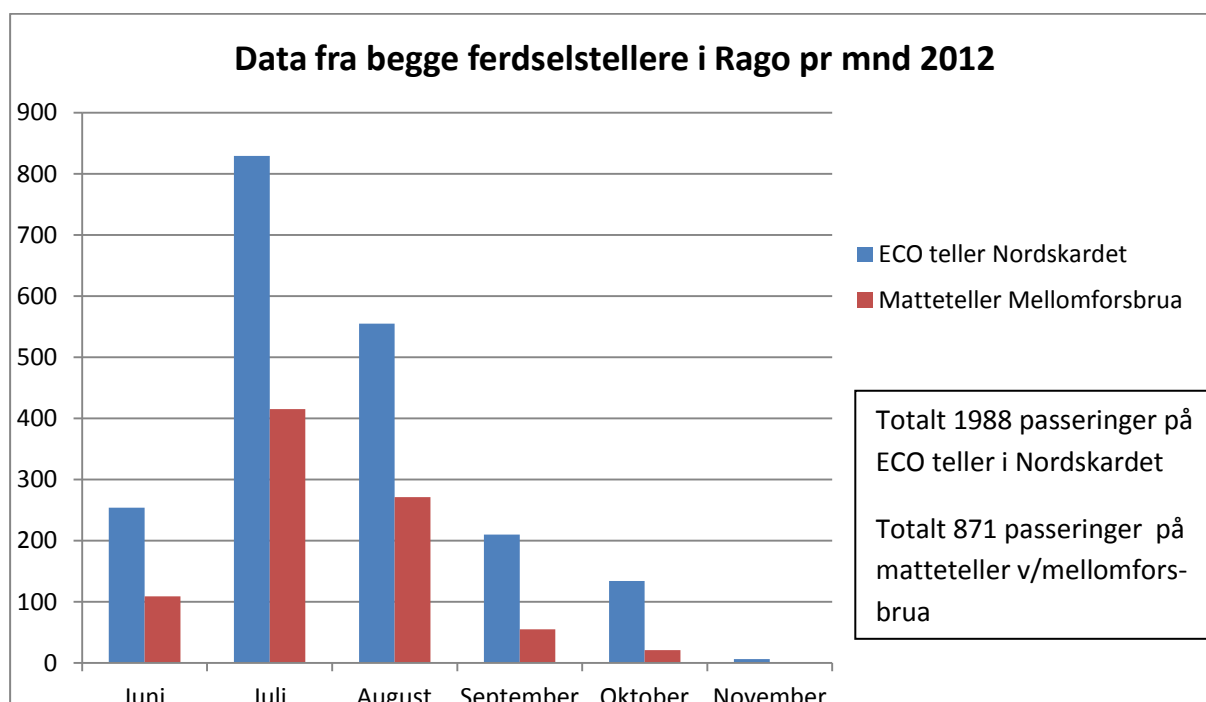
Totalt ble det i tidsperioden 1. juni – 31. oktober 2012 registrert 1988 passeringer ved nasjonalparkgrensa på Nordskardet (se tabell og figur nedenfor). PS: Figuren nedenfor har data fra både matteteller (2004-2009) og ny ECO-teller (2012).

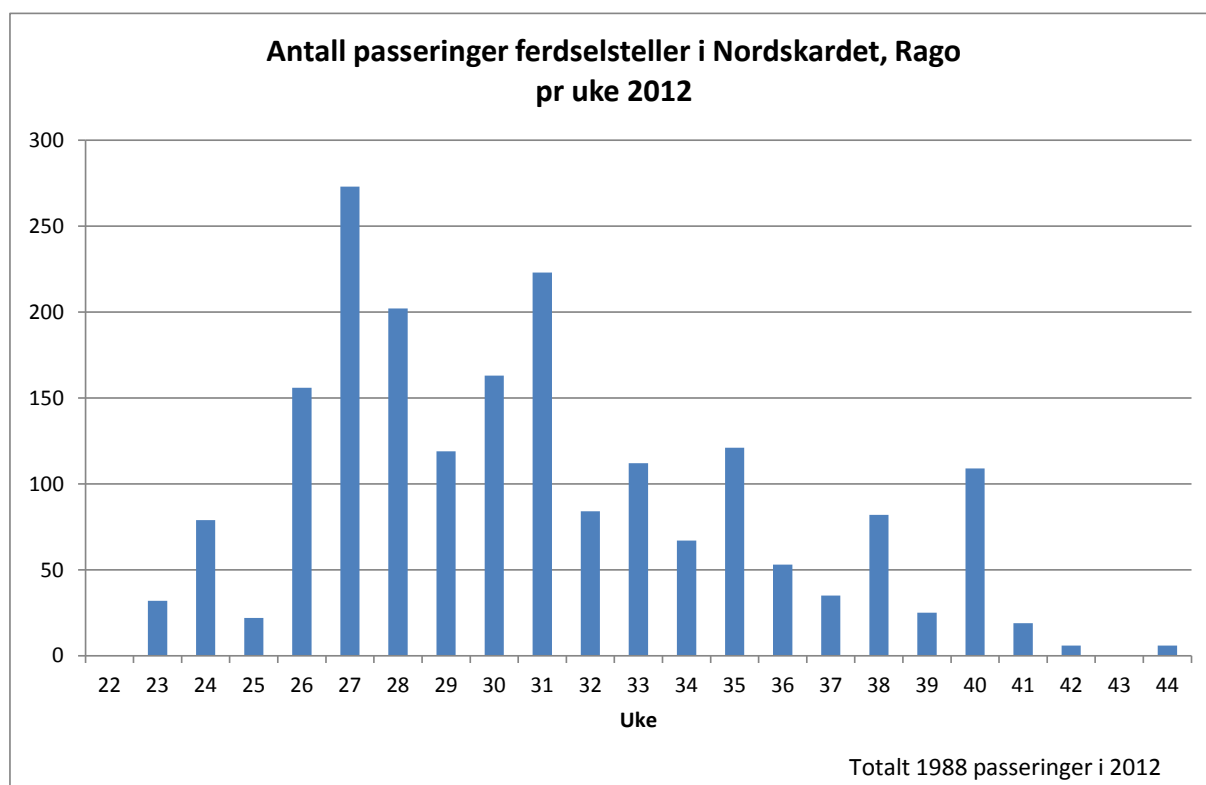
Figuren nedenfor viser fordeling av ferdselen i månedene fra mai til oktober på den nye ECO-COUNTER telleren i Nordskardet. Som dere ser av figuren er juli og august de månedene med desidert mest trafikk i Rago. Årsaken til at det er flere »INN» passeringer enn »UT» passeringer i figuren nedenfor, skyldes at telleren setter passeringer med usikker retning på «INN».

Figuren nedenfor viser data fra begge tellerne i Rago 2012:

Stolpediagrammet nedenfor viser antall passeringer pr uke ved ECO-teller i Nordskardet. I uke 40 var det ordførers tur i Rago, og man kan se en markert topp i antall passeringer her.

Konklusjon ferdselsteltere

Mattetelleren ved Mellomforsbrua har ikke fått med seg alle passeringer i år, trolig pga en treghet i matten. ECO-telleren i Nordskardet har derimot registrert litt for mange passeringer. F. eks. på ordførers tur i Rago den 7. oktober registrerte mattetelleren 17 passeringer, mens ECO-telleren i Nordskardet registrerte 86 passeringer. På grunn av denne tregheten i matten kan det være grunn til å tvile på data fra mattetelleren også i 2010 og 2011. Ca 2000 passeringer i år stemmer brukbart med registreringer i tidligere år (2000-2009), og det er derfor usikkert om det faktisk har vært flere besøkende i Rago i år enn i 2010 og 2011 (se første figur).

Fjelltjenesten mener likevel at bruken av ferdselsteltere skal fortsette neste år. I tillegg til ECO-telleren skal matta på mattetelleren gåes over og testes slik at den forhåpentligvis kan brukes på nytt til neste år. Forvaltningen har også uttalt ønske om å utplassere en ferdselstelter mellom Storskogvatnet og Sølvs kardvatnan i 2013.

3.2 Registrering av jaktfalk, kongeørn, smålom og storlom

Alle kjente lokaliteter for kongeørn og jaktfalk i Rago ble oppsøkt i 2012, men ingen hekking ble registrert på de kjente lokalitetene i 2012. Et jaktfalkpar ble observert på en lokalitet i midten av april, men aktiviteten opphørte ved seinere besøk. Kongeørna ble også observert på de første turene i mars-april, men aktiviteten opphørte også her. Data legges inn i Rovbase.

Registrering av lom ble utført på Storskogvatnet den 10. juli 2012. Her ble kun 1 par av smålom observert. En stk smålom ble også observert ved Bevertjønna. Storlom er ikke blitt observert i Rago i 2012, men det har ikke blitt tid til en grundig registrering av lom i Rago i år pga av mange andre tiltak. Data på lom og annen fugl registrert i løpet av sommeren 2012 i Rago legges inn i Artsobservasjoner.

Figur 8. Storskogvatnet i juli. Foto: Tore Veisetaune

3.3 Tilsyn av Sørengammen og gamle Ragohytta

Fjelltjenesten var innom Sørengammen den 11. juli. Gammen er i god stand. Det ble tatt ned en pose søppel som lå i sinkbøtta inne i gammen. Gamle Ragohytta ble kun oppsøkt vinterstid. Her skal det settes opp en informasjonsplakat i 2013 for å opplyse turgåere om kulturminnet, og forhindre at turgåere bruker restene av hytta som brensel til bål eller lignende. Plakat er nå snart klar for utsetting, og dette gjøres vinteren 2012/13.

Figur 9. Sørengammen. Foto: Tore Veisetaune

Figur 10. Sørengammen innvendig. Foto: Tore Veisetaune

3.4 Oppfølging av granplantefeltet ved Hellighola

Fjelltjenesten var og synfarte det ringbarkede granplantefeltet ved Hellighola den 24. august. Grana står fortsatt grønn, og ser ut som før. Men siden nålene på grana er toårige, forventes det nå at grantrærne begynner å bli brune i løpet av sommeren 2013. Grana er ringbarket med ca 20 cm bredde, og skal ikke tåle dette. I løpet av denne turen ble det saget ned/revet opp ca 270 små grantrær i området rundt granplantefeltet. Fortsatt er det nok noen små grantrær i området, og en ny runde med fjerning av all gran som ikke er ringbarket må utføres i 2013. Dette kan imidlertid bli litt tidkrevende, og det bør settes av ca tre dagsverk til dette i 2013. Når man har fått fjernet all gran, kan området oppsøkes ca hvert tredje år for å fjerne evt. ny foryngelse siden det trolig er mye frø i bakken.

Figur 11. Fjerning av gran i området rundt granplantefeltet. Foto: Tore Veisetaune

3.5 Opprydding etter gammelt reingjerde på Flatkjølen

Fjelltjenesten ble den 18. september frakta inn med helikopter til restene etter reingjerdet på Flatkjølen. Vi hadde med oss aggregat og vinkelslipere for å kappe ned armeringsjern som sto i fjellet langs deler av traseen til det tidligere gjerdet. Det ble kappet ned ca 80-90 armeringsjern, og dette ble tatt ned. Store deler av traseen til det tidligere reingjerdet ble synfart. Fortsatt ligger det rester etter netting fra gjerdet langs deler av traseen, men bitene er så små at det vil ta mange dagers arbeid å få plukket opp alt. Vi har imidlertid fått fjernet det aller meste nå, og det som eventuelt skulle stå igjen ville ikke være til fare for vilt og tamrein.

Figur 12. Fra Flatkjølen med Virrihaure og Sverige i bakgrunnen. Foto: Tore Veisetaune

3.6 Tilsynsrunde rundt Sølvskardvatnan, Litlverivatnet og Storskogvatnet

Tilsynsrunde rundt Sølvskardvatnan ble foretatt den 10. september. En del bålplasser registrert men ingen nye, jf. tidligere registreringer av bålplasser rundt Sølvskardvatnan. Ikke noe søppel avdekket i området. Oppsynsrunde også foretatt ved Storskogvatnet og Litjverivatnet uten å avdekke nye bålplasser. Noe mindre søppel plukket ved Storskogvatnet og Litlverivatnet.

Figur 13. Større bål plass ved Sølvskardvatnan. Foto: Tore Veisetaune

3.7 Fjerning av turistvarde og oppsetting av skilt

Fjelltjenesten har fjernet enkelte "turistvarde" langs stien Storskogvasshytta – Sølvskardvatna – Litlverivatnet. Vegviserskiltet i stikrysset Rago/Litlverivatnet har imidlertid ikke blitt byttet ut i år, og må gjøres i 2013. Stolpe og nye skilt fraktes inn med snøscooter kommende vinter. Verneskiltet på Lappkjølen har ikke blitt satt opp i år, og må tilsvarende gjøres kommende vinter.

3.8 Drift og vedlikehold av div. anlegg og hytter

Ragohytta

4 gassflasker og 15 vedsekker ble fløyet inn til Ragohytta i forbindelse med utskifting av hengebrua ved Storskogvatnet. I tillegg ble det fraktet inn nytt brannslukningsapparat, røykvarsler, fyrstikker, bøtter, vaskemidler, kasseroller, noe kjøkkenutstyr, parafin m.m. Gass og ved skal nå etter planen holde i to år framover.

Ragohytta er nå i meget god stand. Eneste som mangler er et ekstra lag med takpapp. Takpappen ligger i hytta, og arbeidet må utføres i 2013. Det er ingen lekkasje i taket pr d.d., men pappen begynner å bli dårlig enkelte steder på taket. Et strøk beis på hytta må vurderes i 2013.

Figur 14. Heliscan v/Audun Bækø ved Ragohytta. Foto: Tore Veisetaune

Storskogvasshytta

Nye gassflasker, brannslukkingsapparat, røykvarslere, fyrstikker og noe kjøkkenutstyr m.m. ble fraktet inn i forbindelse med hengebru jobben. Hytta i god stand.

Det ble også fraktet inn noe ved og gass til Storskoghytta tilhørende Fauske og Sørfold JFF.

Figur 15. Storskogvasshytta tilhørende Statskog SF i april måned. Foto: Tore Veisetaune

Klopplagte stier og andre anlegg i Rago

Klopper inn til Storskogvatnet ligger fremdeles bra, men bør gås over i 2013 for å rette opp skjevheter som har oppstått i løpet av de snart 20 årene de har vært i bruk. Det bør vurderes å supplere med flere klopper på deler av stien inn til Storskogvatnet der det er bløtt og stien har utvidet seg.

Fjelltjenesten foreslår også å kartlegge behovet for klopper på stien frå grustaket i Nordfjorden til Litlverivatnet. Når man kommer forbi mastene på toppen, går stien i delvis myrterreng og her kan det til tider være svært bløtt.

Det mangler fortsatt rekkverk på stikkbruene ved Tjønmoen, og dette bør prioriteres i 2013.

Stige ved Storhellarlia og ved Grisryggen står bra.

Opprydding av Tjønnmokoia

Fjelltjenesten ryddet den forefallende Tjønnmokoia for ikke-nedbrytbart materiale den 24. august i år. Vindusrammer, madrasser, ovn, ovnsrør, kjøkkenutstyr, sinkbøtter m.m. ble lagt i en stor transportsekk, og fraktet ut med helikopter i forbindelse med hengebru-jobben ved Storskogvatnet.

Figur 16. Tjønnmokoia og Svenn-Erik Pedersen. Foto: Tore Veisetaune

3.9 Utskifting av hengebrua ved Storskogvatnet

Fjelltjenesten v/Stein Ove Johannessen og innleid hjelp, Ivan Johannessen, sørget for at hengebrua ved Storskogvatnet ble skiftet ut i begynnelsen av september 2012. Arbeidet tok ca 4 dager, og resultatet ble meget godt! Den gamle brua ble bygd i 1973, og sto i nærmere 40 år. Bukkene på sørsida av elva var blitt noe råttne, og det var på tide at brua ble skiftet ut.

Figur 17. Stein Ove og Ivan i arbeid. Foto: Tore Veisetaune

Figur 18. Den nye hengebrua står klar. Foto: Stein Ove Johannessen

4 Oppsummering

Fjelltjenesten viser til utførte tiltak, og er godt fornøyd med den jobben som er gjort i Rago nasjonalpark i 2012. Mange av de store tiltakene med utskifting av de to hengebruene er utført, og parken har fått nye informasjonsplakater og tavler. I tillegg begynner vi å få kontroll over granspredningen inn i parken. Ikke alle tiltak er blitt fullstendig utført, og da særlig registrering av rovfugl og lom. Siden 2012 var et skikkelig bunnår når det gjelder smånagere, ble registrering av rovfugl noe nedprioritert i 2012. Vi satser derfor på økt innsats på blant annet registrering av fugl og planter i 2013.

Figur 19. Pause i Hellighola. Foto: Svenn-Erik Pedersen

Fauske 15.11.2012

Fjelltjenesten v/Tore Veisetaune